

*Euroopa Komisjoni panus
Euroopa Ülemkogule*

Kodanikega peetavad dialoogid ja konsultatsioonid

Eduaruanne

11. detsember 2018

Sisukord

Eurooplased ootavad	3
1. Avatud, aus ja üleeuroopaline arutelu.....	4
1.1 Alaline kodanikega peetav dialoog.....	5
1.2. Euroopa südamesse	12
2. Kõrged ootused.....	16
2.1. Dünaamiline majandus.....	19
2.2. Euroopa, mis kaitseb.....	21
2.3 Rändeprobleemiga tegelemine.....	23
2.4. Võitlus kliimamuutuste vastu ja keskkonnakaitse.....	25
2.5 Euroopa positsiooni tugevdamine maailmas.....	27
2.6 Väärtuste Euroopa	29
2.7 Noorema põlvkonna väljavaated.....	32
Kodanikega tasub suhelda.....	34

Eurooplased ootavad

Jean-Claude Juncker, Euroopa Komisjoni president

Euroopa on eelkõige kodanike liit. Nad on meie projekti süda, hing ja liikumapanev jõud. Ja nemad peavad olema homse liidu keskmes, tehes otsuseid oma liidu tuleviku üle. Euroopa peab saama tugevamaks ja ühtsemaks, kuid see on võimalik vaid juhul, kui see muutub demokraatlikumaks.

Oma ametiaja algul töötasin, et sean tähelepanu keskmesse inimesed. Lubasin tagada, et iga hää l loeb ja et iga arvamust võetaks kuulda. Arutelu ja dialoog on alati olnud osa praeguse komisjoni tööst. Me käivitasime alalise dialoogi kodanikega, kogu oma volinike meeskonnaga ja kõrgemate komisjoni ametnikega, hõlmates kõik meie liidu osad, et kuulata lootusi, hirme, ootusi ja uusi ideid.

Meie kodanikudialoogide tagasiside näitab, kui suurt huvi tunnevad eurooplased oma arvamuse avaldamise vastu ning samuti seda, kui väga nad tahavad olla osalised otsuste tegemises ja mõjutada liidu edasist arengut. Sellele üleskutsele vastates esitas komisjon valge raamatu Euroopa tuleviku kohta, mis avaldati 1. märtsil 2017. Erinevad stsenaariumid meie tuleviku kohta algatasid ulatusliku arutelu selle üle, kuidas Euroopa peaks arenema. Juhid toetasid seda 25. märtsil 2017 Roomas lepingute 60. aastapäeva tähistamisel, lubades kodanikud ära kuulata ja neile vastata. Sellest ajast alates on komisjon edendanud kodanike aktiivsemat osalemist aruteludes Euroopa tuleviku üle, töötades välja uued dialoogivormid, muutes arutelu paindlikumaks ja interaktiivsemaks, võimaldades selles interneti kaudu osaleda ning jõudes laiemale ja mitmekesisemale publikuni.

Praeguse seisuga on 160 000 kodanikku kõikide rahvuste, vanusegruppide, rasside, religioonide ja poliitiliste kuuluvuste hulgast võtnud osa üle 1200 avalikust arutelust linnavalitsustes, ülikoolides, tehastes ja muudes kohtades üle kogu liidu.

Jean-Claude Juncker

1. Avatud, aus ja üleeuroopaline arutelu

1.1. Alaline kodanikega peetav dialoog

„See valge raamat peaks käivitama ausa ja laiapõhjalise arutelu kodanikega selle üle, kuidas Euroopa peaks lähiaastatel edasi minema. Iga häält tuleb kuulata.“

Valge raamat Euroopa tuleviku kohta, 1. märts 2017

Kodanikud Cádizis: kuidas komisjoni arutelud alguse said

Euroopa kodanike aasta 2013 oli Euroopa Komisjoni jaoks hüppelauaks, mil pandi alus oma kodanikega peetavatele dialoogidele. See aasta tähistas liidu jaoks olulist valikute tegemise aega, kui tähistati 20 aastat ELi kodakondsust ja valmistuti Euroopa Parlamendi valimisteks järgneval aastal.

Sel aastal avaldas komisjon aruande ELi kodakondsuse kohta, et võtta arvesse eurooplaste rolli, mõju ja ootusi. See tõi esile mõned takistused, mis ei lasknud kodanikel oma õigusi täiel määral kasutada. Samuti tõi see esile vajaduse tuua Euroopa oma kodanikele lähemale ja kaasata neid rohkem.

Seda silmas pidades käivitas Euroopa Komisjon oma esimese kodanikudialoogi, et arutleda ja vahetada teavet kodanike ning riigi ja kohaliku tasandi poliitikute vahel. 27. septembril 2012 kohtus tolleaegne asepresident Viviane Reding Hispaania sadamalinnas Cádizis kohaliku kogukonnaga, et arutada kõiki Euroopa asju, ning nendega sai ühineda interneti teel, et leida vastus küsimusele #QuéEuropaQueremos? („Millist Euroopat me tahame?“)

Euroopa tulevik on kõigi eurooplaste kätes. Seda ei saa dikteerida juhid ega institutsioonid. Kuigi on selge, et erinevate poliitiliste valikute korral võib meie liit areneda mitmesugusel eri viisil, on kindel vähemalt see, et Euroopa peab kodanikud ära kuulama ja vastavalt tegutsema.

See lähenemisviis on algusest peale olnud oluline praeguse Euroopa Komisjoni koosseisu töös — alates president Junckeri kümnel poliitilisel prioriteedil põhinevast programmist kuni mandaadi alguses volinikele saadetud lähetuskirjani, milles kutsutakse neid selgesõnaliselt üles näitama „poliitilist aktiivsust liikmesriikides ja dialoogides kodanikega, tutvustades neile meie ühiseid eesmärke, kuulates ära ideid ning kaasates sidusrühmi“.

EUROOPA TULEVIKKU KÄSITLEVAST VALGEST RAAMATUST KUNI SIBIU TIPPKOHTUMISENI

Euroopa Komisjon on selle lubaduse täitnud. See on kõige paremini väljendunud arutelus, mis algatati Euroopa tulevikku käsitleva valge raamatuga, mida president Juncker tutvustas 1. märtsil 2017. Valges raamatus esitati 27 liikmega liidu tuleviku viis võimalikku stsenaariumit: „Samamoodi edasi“, „Üksnes ühtne turg“, „Kes tahavad rohkem, teevad rohkem“, „Teeme vähem, aga paremini“ ja „Teeme palju rohkem koos“. Stsenaariumid ei olnud ettekirjutavad, ammendavad või üksteist välistavad, vaid võimaldasid kõikide elementide kombineerimist sõltuvalt asjaomasest poliitikavaldkonnast. Stsenaariumid koostati selleks, et anda ülevaade laiaulatuslikust arutelust liidu tuleviku üle, võimaldades inimestel väljendada oma eelistatud võimalust või kujundada oma visiooni. Nagu ütles president Juncker, toodi valges raamatus välja „uus lähenemisviis: arutleme, mitte ei dikteeri“. Arutelul keskendusid Euroopa riigijuhid ja institutsioonid meie tuleviku jaoks kõige tähtsamatele poliitikatele ja prioriteetidele.

25. märtsil 2017 tulid Euroopa Liidu juhid kokku, et tähistada Rooma lepingute 60. aastapäeva, kajastada varasemaid saavutusi ja arutleda selle üle, milline võiks olla ja peaks olema meie ühine tulevik. Nad lubasid „kuulata oma kodanike mureküsimusi ja neile vastata“ ning teha koostööd oma riikide parlamentidega. Seejärel avaldati rida aruteludokumente, milles käsitleti meie tuleviku jaoks kõige kiireloomulisemaid ja asjakohasemaid teemasid.

STSENAARIUMID

„Samamoodi edasi“

EL 27 rakendab ja ajakohastab praegust reformikava. Prioriteete ajakohastatakse korrapäraselt, probleemidega tegeldakse siis, kui need esile kerkivad, uusi õigusakte koostatakse vastavalt olukorrale.

„Üksnes ühtne turg“

EL 27 üksnes süvendab ühtset turgu kõige olulisemates valdkondades.

„Kes tahavad rohkem, teevad rohkem“

EL 27 lubab liikmesriikidel, kes seda soovivad, konkreetsetes valdkondades rohkem koos tegutseda. Selle tulemusena lepivad liikmesriigid kokku konkreetsetes õiguslikus ja eelarvekorras, et omavahelist koostööd tihendada. Teised liikmesriigid võivad nendega hiljem liituda.

„Teeme vähem, aga paremini“

Kui valitseb üksmeel selles, et teatavaid prioriteetseid ülesandeid on parem lahendada koos, otsustab EL 27 koondada tähelepanu ja vahendid selleks, et saavutada valitud poliitikavaldkondades kiiremini paremaid tulemusi, samas kui muudes valdkondades tegevus lõpetatakse või tehakse vähem.

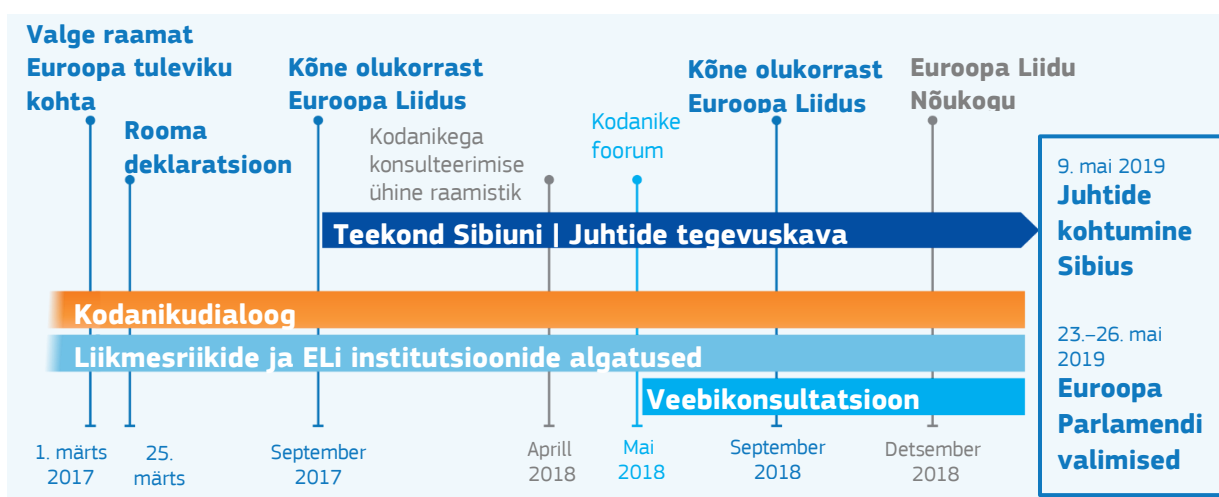

„Tee palju rohkem koos“

Liikmesriigid jagavad võimu, vahendeid ja otsuste tegemist rohkem kõigis poliitikavaldkondades, tugevdatakse euroala ja ELi tasandi otsused viiakse kiiresti ellu.

MIS SEE KAASA TOOB?

Samas ei saa meie tulevik jääda stsenaariumiks või ideede kogumiks. See tuleb ellu viia poliitilise visiooni, valikute ja poliitikameetmete kaudu. See on põhjus, miks president Juncker peatus oma 2017. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta pikemalt arutelu teemal, andes esimesed vastused ja ettepanekud meie tuleviku kohta ning esitades oma visiooni. Saades inspiratsiooni kodanike ideedest esitas ta ühtsema, tugevama ja demokraatlikuma liidu saavutamise tegevuskava. Ta kavandas selle saavutamiseks rea meetmeid, mis kulmineeruvad 9. mail 2019. aastal Sibius Euroopa Liidu juhtide mitteametliku kohtumisega, et valmistada ette strateegiline tegevuskava aastateks 2019–2024, et esitada 27 liikmesriigiga ELi tulevikuväljavaade.

„Töötame ühiselt selle nimel, et taastada kodanike usaldus Euroopa projekti.“

Jean-Claude Juncker, poliitilised suunised, 2014

KODANIKEGA PEETAVALD DIALOGID

Kodanikudialoogid aitavad suurel määral kaasa uute häälte kaasamisele Euroopa tuleviku üle peetavasse arutellusse. Nendel avalikel kohtumistel on igasuguse taustaga kodanikel võimalik arutleda, arvamusi vahetada ja vabalt rääkida nendega, kes neid teenivad. Osalejateks on olnud nii Euroopa Komisjoni volinikud, Euroopa Parlamendi, Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmed kui ka Euroopa, riiklike, piirkondlike või kohalike ametiasutuste esindajad.

Keskne sõnum on olnud see, et eurooplased tahavad oma liidu tulevikku kujundada. Nad soovivad jagada oma mõtteid ja väljendada oma arvamust selle kohta, kuidas muuta Euroopa tugevamaks. See hoog ja huvi arutelu vastu kajastuvad arvudes.

Euroopa tulevikku käsitleva valge raamatu avaldamise järel on kodanikudialoogide arv märkimisväärselt suurenenud, kuid me peame tempot hoidma. Seepärast teatas Euroopa Komisjon 2018. aasta veebruaris oma kavatsusest jõuda 1000 kodanikudialoogini. See eesmärk on juba ületatud – peetud on üle 1200 kodanikudialoogi, mis on kokku toonud üle 160 000 osaleja. Mõju võib juba näha komisjoni ja teiste institutsioonide töös. Näiteks kajastavad komisjoni ettepanekud uue pikaajalise eelarve kohta ja edasised arutelud kaasseadusandjate vahel prioriteete ja ambitsioone, mida kodanikud on väljendanud valge raamatu üle peetud arutelude käigus.

Enamiku kodanikudialoogide puhul jagab Euroopa Komisjon lava riigi, piirkonna või kohaliku tasandi esindajaga. Kokku on sellistel üritustel osalenud 102 Euroopa Parlamendi liiget, 195 riigi tasandi poliitikut (sh presidendid, peaministrid, ministrid ja liikmesriikide parlamentide liikmed) ja 91 piirkondliku tasandi poliitikut. See kajastab Euroopa ühist pühendumist ja vajadust ühendada jõud, et tutvustada Euroopa hüvesid kõigile.

Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker, Malta peaminister Joseph Muscat ja merenduse ja kalanduse eest vastutav volinik Karmenu Vella. Valletta, Malta, 29. märts 2017

Konkurentsivolinik Margrethe Vestager ja Prantsusmaa majandus- ja rahandusminister Bruno Le Maire jagavad lava. Strasbourg, Prantsusmaa, 23. oktoober 2018

Euroopa Komisjon töötab ka välja kodanikega peetavate dialoogide uusi vorme, mis hõlmavad mitmekeelseid piiriüleseid üritusi kahest või kolmest liikmesriigist pärit kodanikega ning veebidialooge reaalajas Facebook Live'i ja muude kanalite vahendusel. On välja töötatud uut tüüpi partnerlusi, et neid uusi arutelusid maksimaalselt ära kasutada, eelkõige neid koos liikmesriikidega ühiselt korraldades.

Saksamaa ja Poola vaheline piiriülene kodanikudialog, mis toimus 24. mail 2018 Oderi-äärses Frankfurdis Saksamaal, ja kus osalesid Euroopa Komisjoni esimene asepresident Frans Timmermans, Lubuszi vojevoodkonna marssal Elżbieta Polak ning Brandenburgi liidumaa justiits- ja tarbijakaitseminister Stefan Ludwig.

Tervishoiu ja toiduohutuse volinik Vytenis Andriukaitis Zagrebis Horvaatias, 17. mai 2018. Kodanikudialoogide mõju võimendab sotsiaalmeedia.

KODANIKUDIALOOGID KOGU ELIS

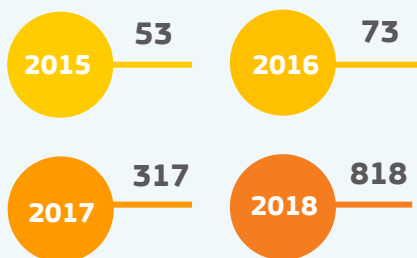

Kodanikudialogid arvudes

(sealhulgas 24 kodanikudialogi reaalsajas Facebook Live'i vahendusel)

1261 dialoogi
405 linnas

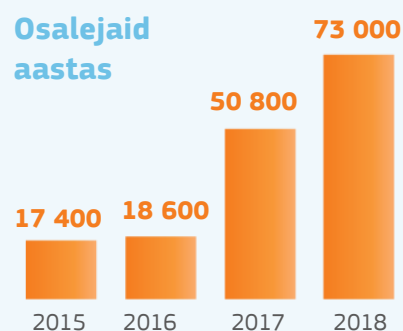

Kogu teavitustegevus alates 2015. aastast

160 000
osalejat kokku

Osalejaid aastas

sotsiaalmeedias
märgati
postitusi üle
37,2 miljoni
korra

1,4 miljonit
vaatajat
vaatas
veebiulekandeid

meediakajastus
võis jõuda **248**
miljoni
inimeseni

Kodanikudialogid alates Junckeri komisjoni ametiaja algusest

1.2. Euroopa südamesse

„Usun ka, et järgmiste kuude jooksul peaksime kaasama liikmesriikide parlamendid ning riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi kodanikuühiskonna rohkem Euroopa tuleviku ülesehitamisse.“

Jean-Claude Juncker, 2017. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus, 12. september 2017

Euroopa tuleviku üle peetava arutelu peamine eesmärk on kuulata ära kõik seisukohad ja ideed kogu Euroopas – nii idas ja läänes kui ka põhjas ja lõunas. Kuulame ära nii teadjad kui ka võhikud, iga hääl loeb.

Seepärast on **Euroopa Komisjon** keskendunud eri lähenemisviiside leidmisele ja partnerluse loomisele kõigi teiste institutsioonide ja liikmesriikidega, kes soovivad osaleda.

Paljud on sellele üleskutsesele vastanud. **Euroopa Parlament** on algatanud mitu kõrgetasemelist arutelu Euroopa tuleviku teemal riigipeade ja valitsusjuhtide osavõtul.

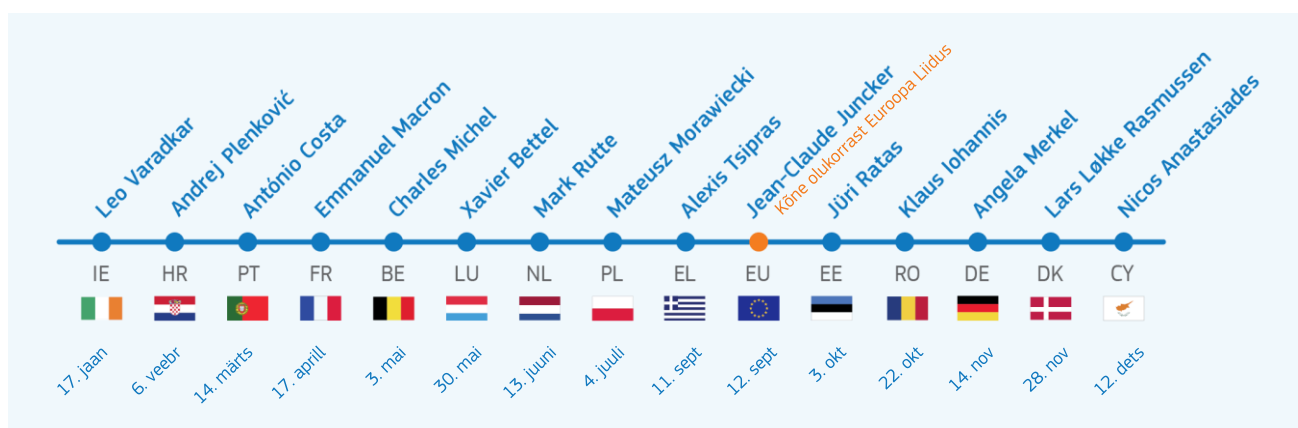

President Juncker ja president Macron ergutavad pidama arutelusid Euroopa tuleviku üle. © Euroopa Liit

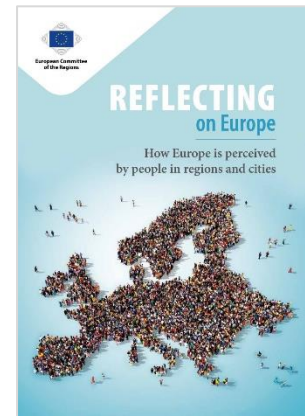
Taoiseach Leo Varadkar oli esimene riigijuht, kes Euroopa Parlamendis Euroopa tuleviku üle arutles. © Euroopa Liit

Euroopa Parlamendi kõrgetasemelised arutelud

Regioonide Komitee viis tegevuse „Mõttevahetus Euroopa üle“ raames arutelud Euroopa piirkondadesse, linnadesse ja omavalitsustesse. Regioonide Komitee ning **Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee** on käivitanud olulised algatused, et kodanikke kuulata. Neil algatustel on sama eesmärk ning need täiendavad üksteist täielikult, olenemata sellest, kas neid korraldavad Euroopa Komisjon või teised institutsioonid, riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud asutused või kodanikuühiskond.

Mitu **Euroopa juhti**, sealhulgas president Macron, kantsler Merkel ja paljud teised, on võtnud uusi meetmeid, et tugevdada arutelu Euroopa tuleviku teemal.

Euroopa Regioonide Komitee aruanne.

Kantsler Merkel pooldab alalist kodanikudialoogi – © Bundesregierung / Steins

Kantsler Kurz. Euroopa Ülemkogu eesistujariik Austria mängis olulist rolli liikmesriikide jõupingutuste kooskõlastamisel — © BKA/Dragan Tatic

Järgides komisjoni lähenemisviisi, mis pooldab läbipaistvust, pluralismi ja avatust, kiitsid 27 liikmesriiki 2018. aasta märtsis heaks kodanikega konsulteerimise ühise raamistiku. See oli täielikult kooskõlas läbipaistvust, pluralismi ja avatust käsitleva komisjoni lähenemisviisiga.

Protsessi toetamiseks on Euroopa Komisjon loonud ainulaadse osalusdemokraatia algatuse, mille raames kodanikud ise koostavad küsimusi veebipõhiseks aruteluks Euroopa tuleviku üle. Euroopa Komisjon tegi koostööd Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega, et saada kokku **kodanike foorum**, kuhu kuulub 96 inimest kõigist EL 27 liikmesriigist. Sõltumatu küsitluste korraldaja valis nad välja, et kajastada sotsiaal-demograafilise tausta ja Euroopa Liitu käsitlevate arvamuste mitmekesisust. 2018. aasta mais arutasid, kavandasid ja kinnitasid nad kahe päeva jooksul küsimusi, mida eurooplastele esitada.

Kodanike foorumi koostatud küsimustik võeti aluseks **veebikonsultatsioonil**, mis algas 9. mail 2018 kõigis ELi ametlikes keeltes.

**Üleeuroopaline
mitmekeelne konsultatsioon**

**12 küsimust
(suletud ja avatud küsimused)**

**Küsitlust toetav
tegevus sotsiaalmeedias**

Juba on saadud üle 76 000 vastuse. Lisaks suletud küsimustele, milles keskendutakse mõnele meie tuleviku põhiküsimusele, sisaldab enamik neist kvalitatiivseid märkusi ja ideid.

Seda täiendas Eurobaromeetri eriuuring Euroopa tuleviku kohta, mis viidi läbi 24. oktoobril –7. novembril 2018 esindusliku valimiga, mis koosnes 27 339 Euroopa Liidu kodanikust.

VEEBIPÕHINE KONSULTATSIOON

		Saadud seisukohtade arv
Prantsusmaa		22 869
Saksamaa		10 021
Ungari		7830
Hispaania		5419
Poola		4249
Belgia		4187
Itaalia		4089
Portugal		1948
Rumeenia		1408
Madalmaad		1353
Ühendkuningriik		1347
Austria		1149
Iirimaa		867
Kreeka		844
Slovakkia		844
Tšehhi		718
Rootsi		683
Bulgaaria		672
Soome		421
Horvaatia		407
Luksemburg		319
Taani		299
Sloveenia		235
Küpros		178
Malta		165
Leedu		146
Läti		109
Eesti		68
<i>ELi mittekuuluvad riigid</i>		726
<i>Täpsustamata</i>		2572
Kokku		76 142

(kuni 7.12.2018)

2. Kõrged ootuse

„Sadade miljonite eurooplaste ideed ja otsusekindlus on meie edu alus.“

Valge raamat Euroopa tuleviku kohta, 1. märts 2017

Hoolimata dialoogivormide ja osalejate mitmekesisusest, koonduvad dialoogid teatavate korduvate teemade ümber.

Üldiselt tajuvad osalejad Euroopa Liitu enamasti positiivselt. Nad näevad Euroopas **probleemide lahendust**. On väljendatud ka muret ja rahulolematust. Sageli küsitakse, kes mida peaks tegema. Kodanikud kalduvad arvama, et põhiprobleeme saab tõhusamalt lahendada kombineeritud meetmetega Euroopa ja liikmesriikide tasandil. Üldiselt pooldavad nad suuremat ühtlustamist Euroopa tasandil, näiteks keskkonna ja toiduohutuse valdkonnas. Kuid enamik ootab ja nõuab samuti **reformide, mis muudaksid liidu tõhusamaks ja läbipaistvamaks**.

Vastusena küsimusele „Millised Euroopa tasandi otsused paneksid sind tundma uhkust liitu kuulumise üle?“ mainivad paljud veebipõhised osalejad **ülemaailmseid väljakutseid**, nagu välis- ja kaitsepoliitika, ränne või keskkond ja kliimamuutused.

Majanduslikke ja sotsiaalseid küsimusi mainitakse samuti sageli. Läbivateks teemadeks on vajadus dünaamilise majanduse järele, mis keskenduks digitaalsele arengule, teadustööle ja innovatsioonile, ning stabiilne euroala, samuti selge soov saavutada kõrgel tasemel õiglus ja kaitstus.

Euroopat tajutakse **väärtustega maailmajaona**, kus tuleb kaitsta õigusriigi põhimõtet, võitlust korruptsiooni vastu ja mittediskrimineerimist.

Veebipõhine konsultatsioon

„Millised Euroopa tasandi otsused paneksid sind tundma uhkust liitu kuulumise üle?“

[Kõige sagedamini esinevad sõnad]

Mõned sooviksid, et Euroopa Liit keskenduks teemadele, mis juba on Euroopa tegevuskavas kesksel kohal, sealhulgas eelkõige president Junckeri juhitava komisjoni kümme poliitilist prioriteeti. Mõned ei ole teadlikud, mida nendes valdkondades juba tehakse, ja paljud sooviksid, et neid Euroopa teemadest paremini teavitataks.

2018. aasta mais toimunud Euroopa kodanike foorumil ei olnud Brexit üks peamisi küsimusi, mida osalejad kavatsesid arutada. Brexitist on kodanikega peetud dialoogides juttu, kuid sageli üksnes seoses mõjuga, mida see avaldab Euroopa Liidu eelarvele ja teiste liikmesriikide majandusele.

2.1. Dünaamiline majandus

Sageli käsitletakse vajadust prioritseerida ja soodustada **teadusuuringuid ja innovatsiooni** ning võimalusi, kuidas parandada juurdepääsu **rahastamisele ja investeeringutele**.

2018. aasta novembris läbiviidud Eurobaromeetri uuringu kohaselt toetab peaaegu kolmveerand **euroala** elanikkonnast majandus- ja rahaliitu. Samas kui paljud kodanikudialoogides osalejad näevad selgelt euro kasulikkust, seostavad nad eurot mõnikord hinnatõusuga või tunnevad muret eeskirjade eiramisest tingitud ebastabiilsuse pärast.

Vaba liikumist Euroopa Liidus peetakse väga suurel määral eeliseks majandusele ja kodanikele endile, kes võivad elada, töötada, õppida ja tegeleda ettevõtlusega teises liikmesriigis.

Ühtset turgu ja rahvusvahelist kaubandust nähakse suures osas võimalusena ettevõtjate ja tarbijate jaoks. Mõned osalejad sooviksid rohkem vabakaubanduslepinguid, kuigi märkimisväärne osa neist kardab ebaausat konkurentsi ja rahvusvaheliste korporatsioonide mõju.

Sageli mainitakse digitaalmajandust ning eeldatakse, et Euroopa Liit tagab sektori kasvu, kaitseb eraelu puutumatust ja reguleerib hiiglaslike digitaalturul tegutsejate tugevat turuseisundit.

“ EL peaks tagama, et ettevõtjatel ja idufirmadel kõikides riikides ja piirkondades on juurdepääs riskikapitalile, mida nad vajavad, et tuua oma ideed turule.
Kodanikudialoog Varnas Bulgaarias

Meil on vaja ELi rahastamisvahendeid, mida noored ettevõtjad saavad kasutada oma tegevuse laiendamiseks.
Kodanikudialoog Opole linnas Poolas

”

“ Kuna tehisintellekt muutub üha olulisemaks, peaks EL selle arendust toetama.
Kodanikudialoog Strasbourgis Prantsusmaal

Kas teadsite, et...

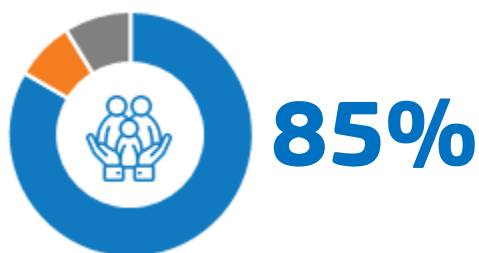
- ...2014. aasta novembris käivitatud Junckeri kava on kogu Euroopas kaasa toonud 360 miljardi euro ulatuses täiendavaid investeeringuid, seega saab 850 000 väikest ja keskmise suurusega ettevõtjat kasu paranenud juurdepääsust rahastamisele;
 - ...Junckeri komisjoni ametiaja algusest on Euroopa Liidus loodud üle 12 miljoni töökoha;
 - ...Jaapaniga loodav majanduspartnerlus aitab Euroopa Liidu ettevõtetel säästa ligi 1 miljardit eurot tollimaksudena;
 - ...2020. aastaks töötab ELi andmepõhises majanduses üle 10 miljoni eurooplase; Euroopa Liit rakendab praegu strateegiat, et arendada digitaalmajandust ja selle positiivset mõju kodanike elule.
-

2.2. Euroopa, mis kaitseb

Kõikjal Euroopas kodanikega peetud dialoogid on tekitanud tuliseid arutelusid sotsiaalse toetuse teemal. Osalejad nõuavad sageli suuremaid **sotsiaalseid õigusi** ning tõstatavad küsimusi soolise palgalõhe, vanemapuhkuse ja muude sotsiaalsete teemade kohta.

Vähemalt 85% Eurobaromeetri uuringule vastanutest leidis, et **vaba turumajandusega** peaks kaasnema kõrgetasemeline sotsiaalkaitse.

leiab, et vaba turumajandusega peaks kaasnema kõrgetasemeline sotsiaalkaitse.

Eurobaromeeter, november 2018

Tervishoid on samuti oluline valdkond. Tulevik tekitab suurt muret – 72% Eurobaromeetri uuringule vastanutest kardab, et praegu lapsealiste elu saab olema raskem kui vastanute põlvkonna oma.

Kaitse tagamise oluline osa on **tarbijate õigused**. Sageli nimetatakse toiduohutust ja toiduainete kvaliteeti, tihti seoses murega globaliseerumise pärast. Kodanikud ootavad, et kaubanduslepingutes järgitaks kõrgeid standardeid, sealhulgas sotsiaalseid ja keskkonnanõudeid.

Ent vajadust kaitsvama Euroopa järele väljendatakse eelkõige seoses **kuritegevuse ja julgeolekuga**. Kui Eurobaromeetri uuringus osalejailt küsiti, millised peaksid olema Euroopa Liidu prioriteetid kodanike elu turvalisemaks muutmisel, valis variandi „**terrorismi- ja radikaliseerumise vastane võitlus**“ 66% vastajaist, kelle osakaal on palju suurem kui variandi „välispiiride parem kontroll“ valinute 39%.

“ Võrdse töö eest võrdne tasu kogu Euroopa Liidus.
Veebiosaleja Austriast

Kuidas saab kaubanduspoliitikaga edendada Euroopa väärtusi, näiteks keskkonnakaitset?
Kodanikudialoog Helsingis Soomes

”

“ EL on unustanud „väikese (sissetulekuga) inimese“.
See on üks populismi esilekerkimise põhjusi.
Koostöös Euroopa Parlamendiga korraldatud kodanikudialoog Bledis Sloveenias.

Minu arvates peaks EL välja töötama poliitikameetmed, mis toovad kasu kõige enam arendamist vajavatele ELi piirkondadele, mitte meetmeid juba jõukatele piirkondadele.
Veebiosaleja Bulgaariast

”

“ Luua ELi tasandil korruptsioonivastase prokuröri ametikoht.
Veebiosaleja Rootsi

Kas teadsite, et...

- ...2017. aasta novembris kuulutati välja Euroopa sotsiaalõiguste samm, mis sillutab edaspidi teed sotsiaalsemale Euroopale;
 - ...ELi mittek kuuluvate riikidega kaubanduslepingute üle peetavatel läbirääkimistel kaitseb Euroopa Komisjon tundlikke sektoreid ega tee toiduohutusnõuete osas kompromisse. Läbirääkimistel lähtutakse oma väärtustest ja põhimõtetest;
 - ...Euroopa Liidu tarbijakaitsepoliitika on üks edasijõudnumaid maailmas. Reisijate õigused ja rändlustasude kaotamine on Euroopa saavutus;
 - ...töötajate lähetamise uued eeskirjad tagavad samas kohas võrdse töö eest võrdse tasu;
 - ...Euroopa Tööjõuameti loomine lihtsustab koostööd tööjõu liikuvuse ja kuritarvituste vastase võitluse valdkonna riiklike osalejate vahel;
 - ...tänu Schengeni infosüsteemile toimus 2017. aastal peaaegu 50 000 arreteerimist ja tabati 200 000 kurjategijat;
 - ...isikuandmete kaitse üldmäärus, mis jõustus 2018. aasta mais, muudab Euroopa isikuandmete kaitsmisel, sealhulgas digitaalvaldkonnas, kõige arenumaks piirkonnaks maailmas?
-

2.3 Rändeprobleemidega tegelemine

Eurooplased muutuvad väga emotsionaalseks, kui arutluse all on **pagulaskriis**, ELi-sisene ränne, lähetatud töötajad, piirikontroll ja Schengen. 2018. aasta mais toimunud kodanike foorumil ei leitud nende küsimuste lahendamise võimalustes üksmeelt. Samamoodi lähevad selgelt lahku veebikonsultatsioonide kaudu väljendatud arvamused, mis kajastavad eurooplaste mitmekesiseid seisukohti rände- ja varjupaigaküsimustes. Mõned soovivad vastutulelikumat Euroopa Liitu, kasutades selliseid väljendeid nagu „inimväärne vastuvõtt“ või „inimlik rändepoliitika“. Teised nõuavad meetmete võtmist, et teha lõpp **inimeste hukkamisele** Vahemerel. Paljud nõuavad ka **ebaseadusliku rände** peatamist või ebaseaduslikus olukorras olevate rändajate tagasisaatmist ning on isegi neid, kes sooviksid näha kõigi rändajate tagasisaatmist, sõltumata nende staatuselt.

Ränne üldiselt, sealhulgas eriti Vahemere piirkonna liikmesriikide ees seisvad probleemid, on jätkuvalt aruteluteemadeks paljudes kodanikudialoogides üle Euroopa. Samuti arutatakse rändajate **integreerimist** ja **koostöö tegemist** ELi mittekuuluvate riikidega, eelkõige Aafrika riikidega.

Euroopa tulevikku käsitleva Eurobaromeetri uuringu raames küsiti vastajatelt, millised peaksid olema rände valdkonna prioriteedid, et see tooks eurooplastele järgmise 20 aasta jooksul kasu. Kõige populaarsemad vastusevariandid olid „olukorra parandamine rändajate päritoluriikides“ (45%) ja „võitlus ebaseadusliku sisserände vastu“ (44%).

Meil on rändekriis. Mida teevad ELi liikmesriigid? Me kõik teame, et nad ei ole sellega nõus. Milline on lahendus?

Kodanikudialoog Kopenhaagenis Taanis

Kooskõlastatud päästeoperatsioon Vahemerel. Varjupaigaõiguse alusel kaitset otsivate inimeste jagamine kindlaksmääratud põhimõtete alusel KÕIKIDE liikmesriikide vahel. Veebiosaleja Belgiast

“

Peatada ebaseaduslik ränne, saata kõik ebaseaduslikud rändajad tagasi riiki, kust nad ELi sisenesid.

Veebiosaleja Slovakiast

Tõkestada turvalistest riikidest pärit majanduspagulaste sisenemine ELi mandriosasse.

Veebiosaleja Madalmaadest

”

Kas teadsite, et...

- ...Euroopa Liidu operatsioonide käigus on alates 2015. aastast merel päästetud üle 690 000 inimese;
 - ...ebaseaduslike rändajate saabumist on vähendatud: Vahemere idaosa rändetee kaudu saabujate arv vähenes pärast Euroopa Liidu-Türgi avaldust 97% ja praegu on see 90% väiksem kui 2015. aasta tipptaseme ajal. Vahemere keskosa rändetee kaudu toimuva ebaseadusliku rände vooge on vähendatud 80%;
 - ...Euroopa Komisjon on kutsunud Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles jõudma kokkuleppele komisjoni ettepanekutes, milles käsitletakse piiri- ja rannikuvalvetöötajate arvu suurendamist 10 000 võrra ning tulevikukindla varjupaigasüsteemi loomist?
-

2.4. Võitlus kliimamuutuste vastu ja keskkonnakaitse

Kliimamuutused on paljude kodanike jaoks oluline küsimus. Kodanikudialoogides osalejad ei soovinud teada mitte ainult seda, mida teeb Euroopa Liit selle ülemaailmse probleemi lahendamiseks, vaid ka seda, kuidas nad ise saaksid kaasa aidata. Üldiselt ei kahtle eurooplased peaaegu üldse või üldse selles, et kliimamuutused on vähemalt osaliselt tingitud **inimtegevusest**.

Eurobaromeeter, november 2018

Kodanike jaoks on väga olulised Pariisi kokkulepe ja **kasvuhoonegaaside heitkoguste** vähendamise kavad. Kuigi tõsist muret tekitab kliimamuutuste ja saaste mõju, olid vastajad lootusrikkad **taastuvenergia** arendamise, rohemajandusse tehtavate investeeringute ja võimaliku **innovatsiooni** abil toimuva keskkonnakaitse suhtes.

Kodanikudialoogide käigus tõstatati palju küsimusi **jäätmete** (eriti **plasti**), elurikkuse ja loomade heaolu, sealhulgas intensiivpõllumajanduse mõju, ning loomade julma kohtlemise ja loomkatsete kohta.

“ Mida EL teeb, et suurendada investeeringuid päikeseenergiasse ja muudesse taastuvatesse energiaallikatesse?
Kodanikudialoog Riias Lätis

Kas EL investeerib merepuhastustehnoloogiasse?
Kodanikudialoog Blankenberges Belgias

”

“ Piirata kliimamuutusi, hoida ära nn plastisupid jõgedes.
Veebiosaleja Madalmaadest

Kas teadsite, et...

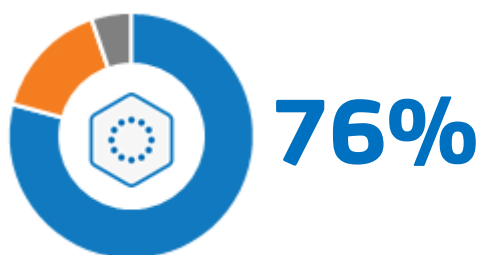
- ...alates 1990. aastast on kasvuhoonegaaside heitkoguseid Euroopa Liidus vähendatud 22%;
 - ...Euroopa Liit on täielikult pühendunud Pariisi kliimakokkuleppe täitmisele. EL on seadnud 2030. aastaks siduvad eesmärgid kasutada energiatootmises vähemalt 32% ulatuses taastuvaid energiaallikaid ja parandada energiatõhusust vähemalt 32,5%;
 - ...Euroopa Komisjon on kutsunud üles võtma meetmeid, et muuta Euroopa majandus 2050. aastaks jõukaks, nüüdisaegseks, konkurentsivõimeliseks ja kliimaneutraalseks;
 - ...Euroopa Komisjon tutvustas ka maailma esimest terviklikku plastistrateegiat ja esitas konkreetsed ettepanekud ühekordselt kasutatavate plasttoodete asendamiseks?
-

2.5 Euroopa positsiooni tugevdamine maailmas

Paljud kodanikud nõuavad Euroopa Liidu välistegevuse suuremat koordineerimist ja tugevdamist. Nad soovivad näha nii ühist **välispoliitikat** kui ka ühist **kaitsepoliitikat**. Paljude aruteludes osalenute meelest on vaja ühist välisministeeriumi, sest ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja roll ei näi olevat kuigi hästi tuntud.

Euroopa Liitu võrreldakse sageli ülejäänud maailmaga ning aruteludes osalejad kiidavad üldiselt liidu rolli rahvusvahelisel areenil. Näiteks leiab enamik Eurobaromeetri uuringus osalenutest, et **rahu** on väärtus, mida Euroopa Liit esindab paremini kui muud maailma riigid.

on arvamusel, et Euroopa Liit on rahu maailmas stabiilne koht.

See osakaal on viis protsendipunkti suurem kui 2017. aastal
ja kümme protsendipunkti suurem kui 2016. aastal.

Eurobaromeeter, november 2018

Dialoogides osalejad nimetavad sageli **teisi ülemaailmseid jõude**, nagu Venemaa, Hiina ja Ameerika Ühendriigid. Nende selge soov on see, et Euroopal oleks ülemaailmses geopoliitikas sama tugev roll kui teistel. Mitmed räägivad vajadusest nn **ühise hääle** järele, teised aga välispoliitika ühtlustamisest.

Mõned lähevad veelgi kaugemale ja nõuavad selles valdkonnas riikide vetoõiguse kaotamist.

“ Seista vastu teistele üleilmsetele jõududele, nagu Venemaa, Hiina ja USA.
Veebiosaleja Taanist

Rääkida rahvusvahelisel areenil ühel häälel.
Veebiosaleja Belgiast

“ Ühine Euroopa sõjavägi. Kaotada liikmesriikide vetoõigus välispoliitika ja inimõiguste küsimustes. Ennast kehtestavam poliitika Venemaa ja Hiina suhtes.
Veebiosaleja Tšehhist

Euroopa peab olema rahvusvahelisel areenil paremini esindatud.
Veebiosaleja Prantsusmaalt

Raha säästmiseks ja selle tõhusamaks kasutamiseks on meil vaja kaitsetööstuse ühiseid tehnilisi standardeid.
Reaalajas dialoog Facebook Live'is

Kas teadsite, et...

- ...Euroopa Komisjon pakub järgmises pikaajalises eelarves (2021–2027) välja 13 miljardi euro suuruse Euroopa Kaitsefondi, et suurendada oma strateegilist sõltumatust ja täiendada NATO tegevust;
 - ...Euroopa Liidu arvel on üle poole maailma arengukoostööst. Euroopa Liidu antav humanitaarabi jõuab igal aastal umbes 100 miljoni inimeseni;
 - ...Euroopa Komisjon on teinud ettepaneku sõlmida Aafrikaga tegelik partnerlus, mis ei põhine heategevusel, vaid investeringutel ja töökohtade loomisel?
-

2.6 Väärtuste Euroopa

Euroopa on tihedalt seotud väärtustega. Euroopa Liitu peetakse üldiselt rahuprojektiks ja **vabadusel** rajanevaks alaks, kus austatakse **põhiõigusi**. Eurobaromeetri uuringus osalenud näevad Euroopa Liidu suurima väärtusena demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte austamist; seda väärtustatakse isegi pisut rohkem kui liidu majandus-, tööstus- ja kaubandusjõudu.

Samuti peetakse järjepidevalt väga oluliseks **solidaarsuse** põhimõtet. Euroopa ühiskonna põhisambana nähakse **soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist**.

Paljude kodanikudialoogide käigus väljendasid osalejad muret **õigusriigi põhimõtte** järgimise pärast mõnes liikmesriigis. Inimesed soovisid ka seda, et Euroopa jätkaks võitlust **korruptsiooni** vastu liikmesriikides; paljud seostavad seda õigusriigi põhimõttega.

Paljud osalejad arutlesid **Euroopa demokraatia** praeguse toimimise üle. Vaid väike vähemus ei nõustu põhimõtteliselt Euroopa integratsiooniga. Osalejad tajuvad Euroopa institutsioone kohati liiga **kaugete** ja **bürookraatlikena** või lobistide ja suurettevõtete suhtes liiga leebetena. Kuigi kodanikud soovivad, et Euroopa Liit võtaks olulistest küsimustest rohkem meetmeid, on nende jaoks samas tähtis **subsidiarsuse** põhimõte.

Olukorras, kus paljud on mures poliitilise õhkkonna pärast Euroopas ja mujal, ootavad kodanikud Euroopa juhtidelt selget **visiooni** Euroopa tulevikust. Nad soovivad suuremat **läbipaistvust** ning tahaksid rohkem teavet liidu ja selle poliitikameetmete kohta, et **otsuseid** paremini mõista ja **mõjutada**.

Mõnes vastuses nõutakse, et võetaks meetmeid, mis toovad Euroopa Liidu kodanikele lähemale otseste **kogemuste** ja **sümbolite** kaudu. Sellekohaste ideede hulka kuuluvad kultuurivahetus,

teiste keelte õppimine ja Euroopa-asjade õpetamine koolides. Sageli nimetatakse ka selliseid Euroopa sümboleid nagu lipp ja hümn.

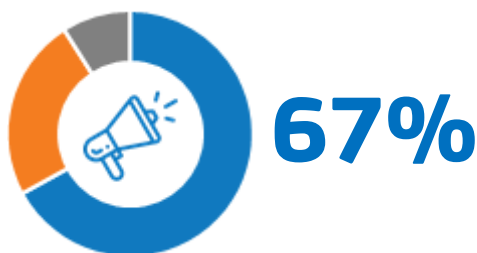
Mõned kuud enne Euroopa Parlamendi valimisi on mõned osalejad mures, et demokraatlikku protsessi võivad õhnestada **väärinfo** ja muud manipuleerimisvormid.

“ Võrdsed võimalused sõltumata soost, nahavärvist, mõtteviisist, usundist või rahalisest seisust.
Veebiosaleja Rumeeniast

Lobistide kontroll ja läbipaistvus Euroopa institutsioonide tegevuses
Veebiosaleja Prantsusmaalt

”

“ Mida teeb Euroopa Liit selle tagamiseks, et suured hargmaised ettevõtjad maksaksid makse?
Kodanikudialoog Berliinis Saksamaal

peab traditsioonilise poliitilise eliidi vastu protestivate erakondade esilekerkimist mitmes Euroopa riigis muret tekitavaks.

Eurobaromeeter, november 2018

“ Muret tekitab poliitiline radikaliseerumine ning ksenofoobia ja rassismi hüppeline kasv. Mõned liikumised viivad mõtted 1930. aastate sõjajaeelsele Euroopale.
Veebiosaleja Hispaaniast

Kuidas on võimalik saavutada teabe tegelik mitmekesisus, kui sotsiaalmeedia platvormid kasutavad filtreid sisu kohandamiseks vastavalt kasutaja profiilile?
Kodanikudialoog Budapestis Ungaris

”

“ Juhid peavad leidma viisi, kuidas innustada Euroopa kodanikke osalema poliitilistes otsustes, mis hiljem mõjutavad nende elu.
Veebikonsultatsioon – osaleja Kreekast

Piiriülene dialoog ja arvamuste vahetus on inimestele ülimalt olulised enne Euroopa Parlamendi valimisi, et nad võiksid paremini mõista ELi demokraatlikku toimimist.
Kodanikudialoog Pärnus Eestis

”

Kas teadsite, et...

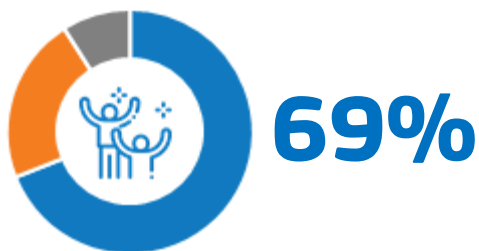
- ...Euroopa Komisjon tegutseb selle nimel, et suurettevõtjad maksaksid õiglase osa maksudest seal, kus nad oma kasumi teenivad;
 - ...Euroopa Komisjon kohaldab huvirühmadega suhtlemisel rangeid eeskirju. Ta on esitanud institutsioonidevahelise kokkuleppe läbipaistvuse suurendamiseks;
 - ...Euroopa Komisjon on lisaks kodanikega peetavate dialoogide hoogustamisele teinud ettepanekud Euroopa kodanikualgatuse reformimiseks, et kodanikel oleks lihtsam poliitilisi algatusi teha;
 - ...esitatud on rida konkreetseid meetmeid selle tagamiseks, et järgmise aasta Euroopa Parlamendi valimised korraldataks vabal, õiglasel ja turvalisel viisil. See hõlmab internetipõhise poliitreklaami suuremat läbipaistvust ja võimalikke karistusi isikuandmete ebaseadusliku kasutamise eest?
-

2.7 Noorema põlvkonna väljavaated

Tulevikku vaatava projektina on Euroopa Liit lahutamatult seotud noortega. Paljud eri vanuserühmadest pärit osalejad püüavad kujutleda noorimate põlvkondade tulevikku.

Kodanikud seostavad seda selliste teemadega nagu **liikuvus**, **haridus** ja vahetusprogrammid. Konkreetse näitena tuuakse pidevalt välja **Erasmuse** programmi.

on seisukohal, et Euroopa Liidu projekt pakub Euroopa noortele tulevikuväljavaateid.

Eurobaromeeter, november 2018

Lisaks ettepanekutele ühtse õppekava või diplomite tunnustamise kohta näevad paljud **koole** kohana, kus tuleks õpetada Euroopa mõtteviisi ja kus noor põlvkond saab tutvuda meie **ühiste väärtustega**.

“ Rohkem investeringuid haridusse ja teadusse.
Veebiosaleja Rootsist

Noortega seotud projektid, üliõpilasvahetused, Euroopa riikidest tulevad õpilased (eelkõige Erasmuse programmiga) ja kõik see, mis aitab luua ühist kultuuri eri keelte abil.

Veebiosaleja Itaaliast

”

“ EL peaks suhtlema noorema põlvkonnaga arusaadaval viisil, sealhulgas digitaalsete vahendite abil.

Kodanikudialoog Bratislavas Slovakkias

EL peab tegelema töötuse ja eriti ajude äravooluga, et noortel oleks võimalusi Euroopas.

Kodanikudialoog Ateenas Kreekas

”

Kas teadsite, et...

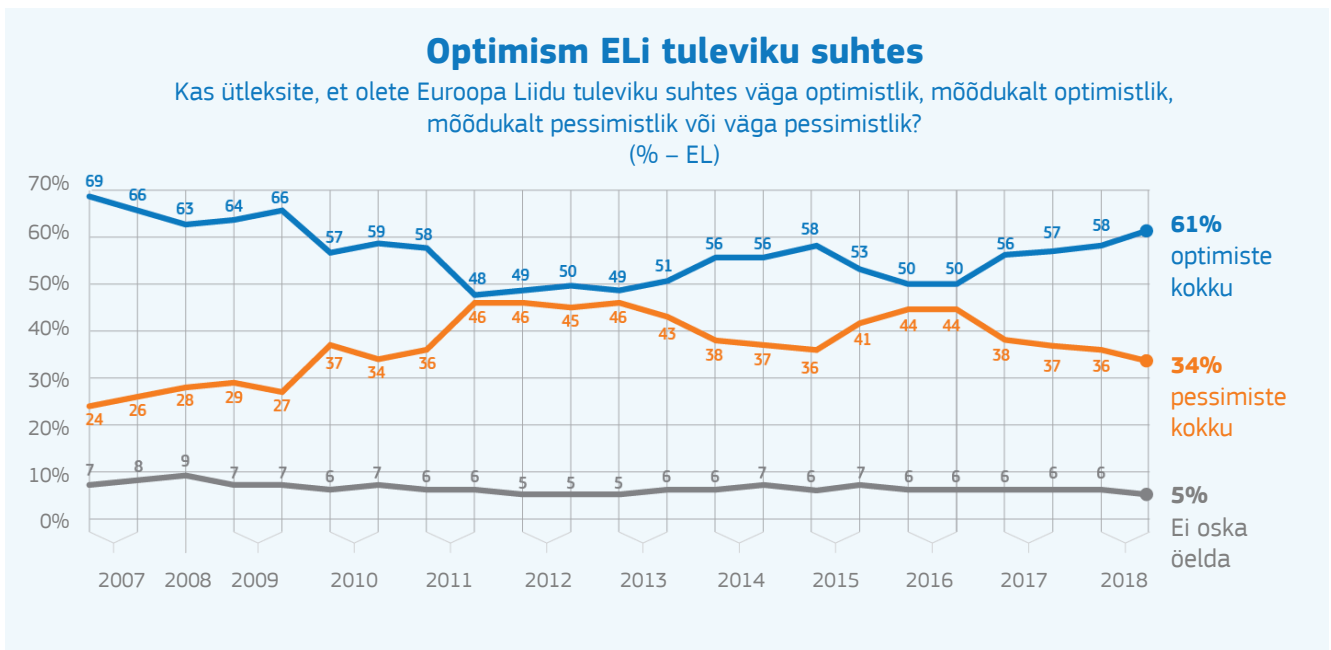
- ...Euroopa Komisjon teeb ettepaneku kahekordistada tulevase programmi „Erasmus+“ (2021–2027) eelarvet 30 miljardi euroni. Noortegarantii kaudu toetatakse igal aastal enam kui 3,5 miljonit noort, kellele tehakse töö-, haridustee jätkamise, õpipoisiõppe või praktikapakkumisi;
 - ...Euroopa solidaarsuskorpuse eesmärk on näidata üles solidaarsust ja aidata kõige haavatavamaid. 2020. aasta lõpuks on solidaarsuskorpuse tegevuses olnud võimalus osaleda 100 000 noorel;
 - ...digitaaluskuste ja töökohtade koalitsioon annab 2020. aastaks koolitust miljonile töötule noorele?
-

KODANIKEGA TASUB SUHELDA

Kodanike ärakuulamisel ja nende muredega tegelemisel on mõju.

Kodanikudialoogides osalenud Euroopa kodanikud on jaganud oma seisukohti ja tulevikuvisioni. Nad ei ole alati rahul sellega, kuidas Euroopa parajasti toimib. Neil on muutumatu suured ootused, kuid nad on tuleviku suhtes pigem optimistlikud.

Seda kinnitab 2018. aasta novembris üldsuse seas läbi viidud Eurobaromeetri uuring: viiest eurooplasest kolm kinnitavad, et nad on Euroopa Liidu tuleviku suhtes optimistlikud. See on suurim osakaal alates 2009. aastast.

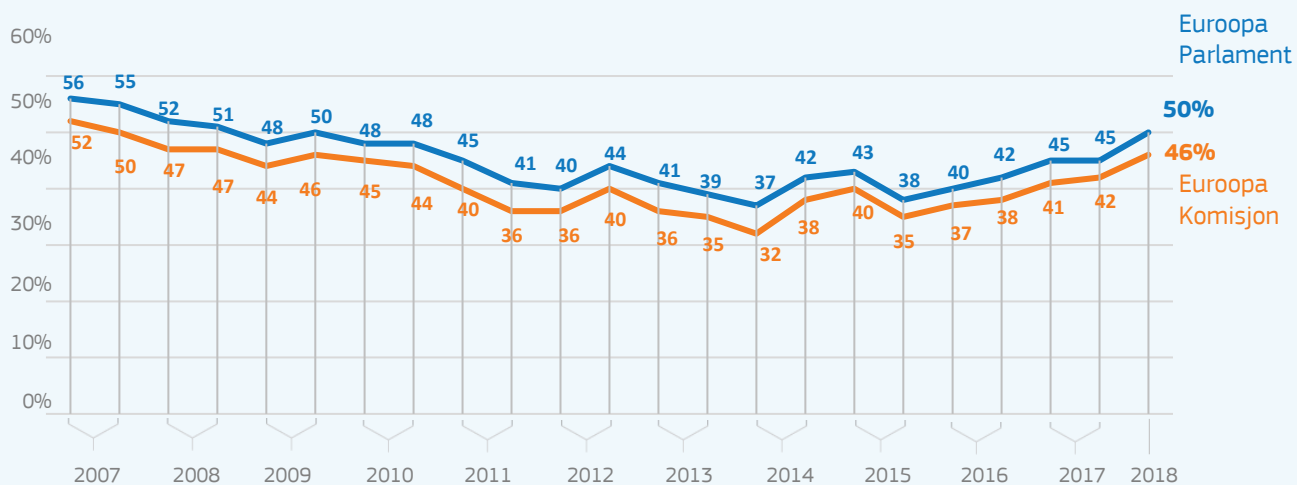

Eurobaromeeter, november 2018

See, kui kodanikega pidevalt suheldakse ning nende muresid ja ootusi poliitikakujundamisel arvesse võetakse, mõjutab positiivselt inimeste ettekujutust Euroopa institutsioonidest. Viimase kättesaadava Eurobaromeetri uuringu andmed näitavad, et 2018. aastal Euroopa Parlamenti pigem usaldas 50% Euroopa Liidu elanikest ja Euroopa Komisjoni pigem usaldas 46% (need näitajad on vastavalt 13 ja 14 protsendipunkti kõrgemad kui 2014. aasta kevadel).

Usaldus Euroopa Liidu institutsioonide vastu

Kas te pigem usaldate või pigem ei usalda neid Euroopa Liidu institutsioone?
(% – EL – pigem usaldan)

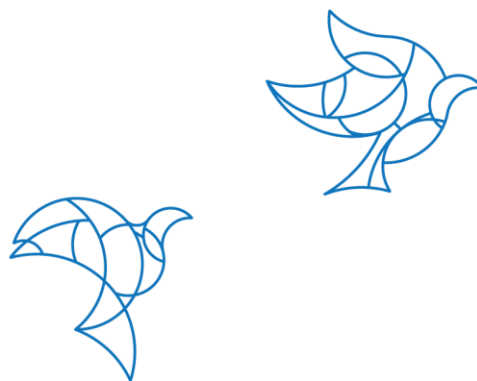

Eurobaromeeter, märts 2018

Meie kõigi ülesanne on tagada, et Euroopa tulevikuga seotud lootus ja optimism muutuksid tegelikkuseks ning et kodanikud saaksid võimaluse sõna sekka öelda.

Euroopa Komisjoni president volitas komisjoni volinike kolleegiumi liikmeid osalema aktiivselt liikmesriikides kodanike ja huvirühmadega peetavates dialoogides.

RÄÄGI KAASA!

Võid osaleda kodanikudialoogides või veebipõhistes konsultatsioonides Euroopa tuleviku teemal.

https://ec.europa.eu/commission/future-europe_et

